

POSTANOWIENIE

Dnia 17 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z wniosku H. Ś.
przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
o emeryturę rolniczą,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 17 czerwca 2021 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 22 stycznia 2020 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

W wyroku z dnia 22 stycznia 2020 r., sygn. akt III AUa (...), Sąd Apelacyjny w (...)- w sprawie z wniosku H. Ś. przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – oddalił apelację H.Ś. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W. z dnia 28 lutego 2018 r., sygn. akt VII U (...), w którym Sąd Okręgowy oddalił odwołanie wnioskodawcy od decyzji Prezesa KRUS z dnia 11 września 2017 r., znak: (...), odmawiającej H. Ś. prawa do emerytury rolniczej na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników z powodu braku wymaganego okresu ubezpieczenia emerytalno-rentowego niezbędnego do jej przyznania tj. 25 lat.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego wnioskodawca zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. H.Ś. przez

praktycznie całe życie wykonywał jednocześnie pracę na etacie (czasami w porze nocnej, niekiedy praca była wykonywana w oparciu o część etatu np. 1/8), z czego były odprowadzane składki do ZUS, jak również w tym samym czasie pracował na roli - z czego były odprowadzane składki do KRUS (poza okresem gdzie przepisy prawa nie wymagały odprowadzania składek). Praca skarżącego nie dublowała się, gdyż była wykonywana tego samego dnia na umowę o pracę oraz na roli w innych godzinach. Skarżący podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu rolników przez okres co najmniej 25 lat - od 1978 r., do 1990 r., pracował w gospodarstwie rolnym teściów oraz w Miejskim Przedsiębiorstwie R. w W. (pracę na etacie wykonywał w porach nocnych, zgodnie ze złożonym zaświadczeniem od pracodawcy), jak również od dnia 1 października 2003 r., do dnia 31 stycznia 2008 r., był zatrudniony w E. w W., (praca była wykonywana w niepełnym czasie pracy). H.Ś. przez szereg lat wykonywał pracę na gospodarstwie rolnym, począwszy od lat 70 - praca w gospodarstwie teściów, zaś od początku lat 90 we własnym gospodarstwie rolnym. Ten sam okres na skutek podwójnego ubezpieczenia tj. w ZUS i KRUS może być podwójnie liczony, raz do uprawnień do emerytury z ZUS, a drugi raz do uprawnień do emerytury z KRUS.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wnioskodawcy nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony twierdzeniem o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX

nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Autor skargi uzasadnienie wniosku opiera na twierdzeniu, że skarżący wykonywał jednocześnie pracę na etacie, z czego były odprowadzane składki do ZUS, jak również w tym samym czasie pracował na roli, z czego były odprowadzane składki do KRUS. Praca skarżącego nie dublowała się, gdyż była wykonywana tego samego dnia na umowę o pracę oraz na roli w innych godzinach. W ocenie autora skargi ten sam okres na skutek podwójnego ubezpieczenia tj. w ZUS i KRUS może być podwójnie liczony, raz do uprawnień do emerytury z ZUS, a drugi raz do uprawnień do emerytury z KRUS.

Twierdzenie autora skargi – przedstawione wyżej – w swojej konstrukcji nie zostało powiązane z żadnym, konkretnie wskazanym, przepisem prawa ubezpieczeń społecznych. W takiej konstrukcji uzasadnienia wniosku o przyjęcie do rozpoznania rozpatrywanej skargi kasacyjnej brakuje odpowiedniej argumentacji, którą skarżący wykazałby walor oczywistej zasadności jego skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Uzasadnienie wniosku ignoruje w swojej konstrukcji stanowisko zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) w zakresie oceny zasadniczej w sprawie kwestii – oceny osiągnięcia przez odwołującego się co najmniej 25 - letniego okresu podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu zaliczanego przy przyznaniu prawa do emerytury rolniczej. Odwołujący domagał się zaliczenia do ww. okresu pracy rolniczej okresu od 1978 do 1990 r. Okres ten bezspornie pokrywa się z okresem, w którym odwołujący się pracował zawodowo poza rolnictwem w pełnym wymiarze czasu pracy (z przerwą, w czasie której odbywał zawodową służbę wojskową od 25 kwietnia 1973 r. do 8 kwietnia 1975 r.) i podlegał ubezpieczeniom w systemie powszechnym. Wskazany okres został już zaliczony przy przyznaniu emerytury z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, którą H. Ś. obecnie pobiera. Według Sądu drugiej instancji już tylko z

tej przyczyny nie jest możliwe ponowne zaliczenie tego samego okresu do 25 - letniego okresu ubezpieczenia rolniczego uwzględnianego przy przyznaniu prawa do emerytury rolniczej. Z art. 20 ust. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników wynika, że do osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. nie stosuje się przepisu art. 20 ust. 1 pkt 3, który stanowi, że do okresów ubezpieczenia wymaganych zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 i ust. 3 zalicza się okresy, od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi. Ponadto jak wynika z art. 20 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników okresów, o których mowa w ust. 1 (tj. okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych członków ich rodzin w latach 1983-1990, prowadzenia gospodarstw rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym, po ukończeniu 16 roku życia przed dniem 1 stycznia 1983 r. i okresów, od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi) nie zalicza się do okresów ubezpieczenia, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów. Według Sądu drugiej instancji pozostawanie w stosunku pracy i podleganie z tego tytułu ubezpieczeniu społecznemu w okresie lat od 1978 r. do 1990 r. oraz zaliczenie tego okresu do stażu ubezpieczeniowego przy przyznaniu emerytury z ZUS w powszechnym systemie emerytalnym, zgodnie z art. 20 ust. 2 i 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, wyklucza ponowne zaliczenie tego samego okresu do okresu ubezpieczenia rolniczego, o którym mowa w art. 19 ust. 1 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, uwzględnianego przy przyznaniu emerytury z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Odwołujący się nie spełnił warunku posiadania 25 - letniego okresu ubezpieczenia rolniczego, koniecznego do nabycia prawa do emerytury rolniczej. Na dzień wydania zaskarżonej decyzji udowodniony przez odwołującego okres ubezpieczenia emerytalno - rentowego uwzględniony przy ustaleniu prawa do emerytury rolniczej wyniósł 11 lat i 3 miesiące i 4 dni obejmując okres podlegania ubezpieczeniom społecznym rolników od 1 lipca 2000 r. do 30 września 2003 r. i od 1 stycznia 2008 r. do 4 stycznia 2016 r. i jest on niewystarczający.

Autor skargi nie przedstawił w uzasadnieniu wniosku przekonującej argumentacji polemicznej, którą zakwestionowałby prawidłowość przedstawionego

wyżej stanowiska zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji, a zwłaszcza w aspekcie subsumpcji art. 19 ust. 1 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.